

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001075

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавров Вячеслав Вячеславович

2. VIACHESLAV V. LAVROV

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-8179-2294

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-02-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національна школа суддів України

Код за ЄДРПОУ: 37451388

Місцезнаходження: вулиця Липська, буд. 16 Г, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Дф 2023-51 ID4272

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.01

Тема дисертації:

1. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у цивільному судочинстві
2. Review of court judgements on newly discovered or exceptional circumstances in civil procedure

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у цивільному судочинстві як екстраординарному і позаінстанційному виду перегляду судових рішень, що набрали законної сили, у контексті міжнародних стандартів права на справедливий судовий розгляд, закріплених у п. 1 ст. 6 ЄКПЛ і практиці ЄСПЛ. У роботі надано доктринальну модель теоретичної конструкції перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у цивільному судочинстві, який за своєю сутністю у структурно-функціональному вимірі характеризується як самостійне провадження цивільного судочинства. Визначено як важливий аспект реалізації основоположного принципу верховенства права, що перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами пов'язаний із необхідністю дотримання балансу між правовою визначеністю, зокрема такою її складовою, як остаточність судових рішень *res judicata*, і правом особи на доступ до суду у

процедурах перегляду судових рішень з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів осіб без надмірного формалізму та процесуального пуризму. Виходячи з природи перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами виокремлено дві його функції: а) загальну, яка полягає у забезпеченні реального, а не ілюзорного судового захисту із дотриманням міжнародних стандартів цивільного судочинства у ситуаціях, коли наявні істотні порушення під час первісного розгляду справи, які унеможливають залишення за судовим рішенням статусу *res judicata*; б) субсидіарну, яка полягає у виконанні міжнародних зобов'язань, які взяла на себе Україна у світлі необхідності забезпечення *restitution in integrum* у випадках, коли держава допустила порушення конвенційних прав і на національному рівні необхідне вжиття заходів індивідуального характеру. Обґрунтовано, що гарантії права на справедливий судовий розгляд поширюються на провадження у справі за нововиявленими або виключними обставинами тією мірою, якою це не суперечить самій суті цього виду перегляду, тому мінімальні гарантії п. 1 ст. 6 ЄКПЛ мають застосовуватися, однак із допустимими легітимними обмеженнями таких гарантій. Виокремлено три доктринальні моделі провадження за нововиявленими або виключними обставинами: а) консолідовану; б) послідовну та в) дискреційну. Доведено, що на сучасному етапі найбільш доцільним з точки зору вимог права на справедливий судовий розгляд, а також реалізації судового кейс-менеджменту, є закріплення саме дискреційної моделі. Доведено доцільність розрізнення судової помилки в об'єктивному та суб'єктивному значенні, на підставі чого зроблено висновок, що перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами не пов'язаний із виправленням судових помилок у суб'єктивному значенні у первісному рішенні, адже предметом судової діяльності у цьому випадку є встановлення наявності або відсутності нововиявлених обставин і подальший перегляд судового рішення повністю або частково з урахуванням цих обставин, натомість перегляд судових рішень за виключними обставинами спрямований на виправлення судової помилки у суб'єктивному значенні, екстраординарний характер якої пов'язаний із необхідністю поновлення *restitution in integrum* для заявника в особливій процедурі перегляду навіть через тривалі проміжки часу. Визначено як субсидіарний, характер перегляду судових рішень з підстави, передбаченої п. 2 ч. 3 ст. 423 ЦПК, стосовно конвенційного механізму захисту прав, з огляду на що такий перегляд є можливим не у всіх без винятку випадках визнання ЄКПЛ порушення Україною міжнародних зобов'язань, а лише у тих, які вимагають вжиття заходів індивідуального характеру, не пов'язаних із присудженням справедливої сатисфакції, для відновлення *restitutio in integrum*. Запропоновано виокремлювати п'ять рівнів правового регулювання порядку розгляду справи при перегляді судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, а саме: а) загальні правила цивільного судочинства; б) правила спрощеного позовного провадження; в) правила суду тієї інстанції, в якому переглядається справа (суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції); г) загальні правила перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами; д) спеціальні правила перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, закріплені для такої підстави, як визнання міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань (п. 2 ч. 3 ст. 423 ЦПК).

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the review of court decisions on newly discovered or exceptional circumstances in civil procedure as an extraordinary and extra-institutional type of review of court judgements that have entered into force in the context of international standards of the right to a fair trial, enshrined in paragraph 1 of Article 6 of the ECHR and the case law of the ECtHR. The research provides a doctrinal model of the theoretical structure of court judgment review due to newly discovered or exceptional circumstances in civil procedure, which is characterized by its essence in the structural and functional dimension as an independent civil procedure. The author identifies as an important aspect of the implementation of the fundamental principle of the rule of law that review of court decisions on newly discovered or exceptional circumstances is associated with the need to strike a balance between legal certainty, in particular, such a component thereof as the finality of *res judicata* judgments, and the right of a person to access to court in the procedures for review of court decisions with a view to effectively protecting the rights, freedoms and interests of individuals without excessive formalism and procedural purism. Based on the nature of the review of court judgements on newly discovered or exceptional circumstances, two functions are distinguished: a) general, which

is to ensure real, not illusory, judicial protection in compliance with international standards of civil procedure in situations where there are significant violations during the initial trial which make it impossible to retain the res judicata status of a court judgment; b) subsidiary, which is to fulfill the international obligations assumed by Ukraine in light of the need to ensure restitutio in integrum in cases where the State has violated conventional rights and individual measures are required at the national level. It is substantiated that the guarantees of the right to a fair trial apply to the analyzed proceedings to the extent that this does not contradict the very essence of these types of review, therefore, the minimum guarantees of Article 6(1) ECHR should apply to the proceedings for the review on newly discovered or exceptional circumstances, but with appropriate legitimate limitations of such guarantees. The author distinguishes three doctrinal models of proceedings for the review on newly discovered or exceptional circumstances: a) consolidated; b) sequential; and c) discretionary. It is proved that at the present stage, the most appropriate model is the discretionary model, given the requirements of the right to a fair trial and the trends in the furthering judicial case management. The author proves the expediency of distinguishing between a judicial error in the objective and subjective sense, and on this basis the author concludes that review of court decisions based on newly discovered circumstances is not related to the correction of judicial errors in the subjective sense, since the object of judicial activity in this case is to establish the presence or absence of newly discovered circumstances and review a court decision in whole or in part taking into account these circumstances, while review of court decisions under exceptional circumstances is aimed at correcting a miscarriage of justice in a subjective sense, the extraordinary nature of which is associated with the need to provide restitutio in integrum for the applicant in a special review procedure even after long periods of time. The author defines the nature of court judgment review on the grounds provided for in paragraph 2 of Part 3 of Article 423 of the Civil Procedural Code (CPC) with regard to the Convention mechanism for the protection of rights as subsidiary, given that such review is not possible in all cases without exception when the ECHR recognizes Ukraine's violation of international obligations, but only in those which require individual measures not related to the award of just satisfaction to provide restitutio in integrum. It is proposed to distinguish five levels of legal regulation of the case consideration procedure when reviewing court decisions based on newly discovered or exceptional circumstances, namely a) general rules of civil proceedings; b) rules of simplified action proceedings; c) rules of the court of the instance in which the case is reviewed (court of first instance, court of appeal or cassation); d) general rules for review of court decisions on newly discovered or exceptional circumstances; e) special rules for review of court decisions on newly discovered or exceptional circumstances, which address particular grounds, such as finding by international judicial institution of a violation of international obligations by Ukraine (para. 2 of Part 3 of Article 423 of the CPC).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Лавров В. В. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами у контексті права на справедливий судовий розгляд цивільних справ. Підприємництво, господарство і право. // Б. 2020. № 6. С. 39-43.
- 2. Лавров В.В. Перегляд судових рішень за виключними обставинами з підстав встановлення міжнародною судовою установою порушення Україною міжнародних зобов'язань та право на справедливий судовий розгляд. Юридичний науковий електронний журнал. // Б. 2021. № 9. С. 72-75.

- 3. Лавров В.В. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами в цивільному судочинстві у практиці Верховного Суду. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. // Б. 2022. Том 1(73). С. 86-91.
- 4. Лавров В. В. Особливості тлумачення поняття “нововиявлені обставини” у контексті п. 1 ст. 6 ЄКПЛ. Матеріали XXIV науково-практичної конференції «Теорія та практика сучасної юриспруденції» (м. Харків, 30 травня. 2020 р.). Харків, 2020. С. 453-455.
- 5. Лавров В.В. Забезпечення гарантій п. 1 ст. 6 Європейської конвенції з прав людини щодо суду, встановленого законом, при перегляді судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Матеріали круглого столу, присвяченого 19-й річниці Європейського дня цивільного правосуддя: збірник тез доповідей та повідомлень (м. Харків, 25 жовтня 2022 р.) / за заг. ред. проф. К.В. Гусарова. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2022. С. 108-111.
- 6. Лавров В.В. Проблемні аспекти перегляду судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами у цивільному судочинстві. II Міжнародна наукова конференція “Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень” (м. Рівне, 9 вересня 2022 р.) Вінниця: Європейська наукова платформа, 2022. С. 29-31.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111u000957

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комаров Вячеслав Васильович

2. Vyacheslav V. Komarov

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берестова Ірина Еріївна
2. IRYNA E. BERESTOVA

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України**Код за ЄДРПОУ:** 19485263**Місцезнаходження:** вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія правових наук України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Притика Юрій Дмитрович
2. YURI D. PRYTUKA

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5992-1144**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кравцов Сергій Олександрович
2. Serhii O. Kravtsov

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8270-193X**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мамницький Валерій Юрійович

2. Valery U. Mamnitsciy

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1455-3883

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Цувіна Тетяна Андріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Цувіна Тетяна Андріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна